

Zet dierenwelzijn centraal, en begraaft vooral de strijdbijl

Met behulp van nieuwe ontwerpen en nieuwe technologie is het mogelijk 24/7 het welzijn van de dieren te monitoren. Op de foto: koeien staan op stal bij een melkveehouder in Reeuwijk. | beeld anp / Bart Maat

22 mei 2019, 18:31
aangepast 22 mei 2019, 23:02
Jan Staman

Zet in het debat over de toekomst van de Nederlandse landbouw het dierenwelzijn voorop. En begraaft de strijdbijl, want daar schiet het dier niks mee op.

De emoties liepen afgelopen week hoog op toen activisten een stal in Boxtel bezetten. Dierenwelzijn houdt de gemoederen flink bezig. Hoog tijd om bij de overgang naar de kringlooplandbouw, die landbouwminister Carola Schouten voorstaat, zorgvuldig omgaan met dieren helemaal bovenaan de agenda te zetten.

Het valt niet te ontkennen: dieren hebben in de veehouderij over de hele linie de afgelopen decennia in Nederland een beter leven gekregen. Sinds 2004 mogen vleeskalveren bijvoorbeeld niet langer in donkere, krappe eenlingboxen worden gehouden, maar leven ze verplicht in groepen. Ook voor melkkoeien zijn de stallen flink verbeterd. Koeien hebben in moderne loopstallen veel meer comfort en bewegingsvrijheid gekregen. Veel koeien bepalen tegenwoordig zelf wanneer en hoe vaak ze gemolken worden.

Leghennen worden niet meer gehouden in batterijkooien, maar in scharrelsystemen. Zeugen moeten sinds 2013 in groepen worden gehouden en mannetjesbiggen mogen niet langer worden gecastreerd voor de Nederlandse markt. En de varkenshouder is inmiddels ook verplicht om zijn varkens voldoende afleidingsmateriaal aan te bieden.

mager zesje

En toch, ondanks al die verbeteringen, blijft in de publieksenquête die de Raad voor Dieraangelegenheden dit jaar heeft gehouden, het welzijn van productiedieren steken op een mager zesje. Ter vergelijking: het welzijn van onze huisdieren krijgt van het Nederlandse publiek een 7,3.

Er zijn in de veehouderij inderdaad nog een aantal hardnekkige welzijnskwesties overgebleven. Want veel koeien staan nog steeds permanent binnen. De staarten van vleesvarkens worden nog steeds gecoupeerd. En ook een verrijkte kooi biedt een kip weinig mogelijkheden voor natuurlijk gedrag. Staart- en oorbijten bij varkens en verenpikken bij pluimvee blijken in krappe, saaie stallen niet goed te voorkomen.

Bovendien maken steeds meer mensen zich druk over de sterfte bij jonge dieren. En over mannetjesdieren die 'over' zijn: bokjes en haantjes als overbodig bijproduct. En er zijn zorgen over het voortijdig slijten en naar de slacht gaan van dieren, doordat productie en efficiency al decennialang de boventoon voeren.

polarisatie

Het wordt hoog tijd dat we die kwesties oplossen. De strijdbijl moet worden begraven, want het dier schiet er niets mee op. We zien dierenactivisten steeds vaker het erf van boeren op gaan en in stallen inbreken, zoals afgelopen week in Boxtel. Aan de andere kant verbitterde boeren die tegenwerpen dat ze ons van goed, goedkoop en veilig eten voorzien met de laagste ecologische voetafdruk ter wereld, mét respect voor de dieren.

Partijen moeten met elkaar in gesprek om vooruitgang kunnen boeken. Nu is het daarom het moment om in de door minister Schouten in gang gezette overgang naar een kringlooplandbouw, dierenwelzijn helemaal bovenaan de agenda te zetten. Op dit moment gaat het in het debat over die kringlooplandbouw nog hoofdzakelijk over het milieu en het klimaat. Maar als we dan toch opnieuw naar het hele systeem gaan kijken, laten we zorgvuldig omgaan met dieren dan de basis van dat systeem maken.

Het recept? Ga eerst te rade bij de wetenschap over wat dieren nodig hebben, sluit een partnerschap met de Dierenbescherming of een andere dierenwelzijnsorganisatie, maak afspraken met winkelbedrijven en ga dan aan de slag om de ontwerpprincipes concreet te maken. Dan hebben we het over uitgaan van wat het dier nodig heeft: nieuwsgierige dieren als varkens die moeten kunnen exploreren en wroeten, watervogels als

eenden die zwemwater tot hun beschikking moeten hebben. Maar we hebben het dan ook over dieren een langer leven gunnen. Dat kan bijvoorbeeld door niet met hooggespecialiseerde rassen te werken – die alleen voor melk, eieren of vlees worden gehouden – maar net als vroeger met zogeheten dubbeldoelrassen, zoals koeien die én voor melk én voor vlees worden gehouden.

Met de kennis van de wetenschap en de dierenbeschermingsorganisaties als partners is nu ook het moment aangebroken om de pijnlijke kwesties uit de veehouderij te halen. Met behulp van nieuwe ontwerpen en nieuwe technologie kan dat ook. Denk maar aan sensoren in de stal die het mogelijk maken om 24/7 het welzijn van de dieren te monitoren.

De veehouderij moet een *license to produce* afdwingen door dierenwelzijn centraal te stellen. Dat werkt alleen als alle andere partijen in de productieketen – van toeleveranciers, verwerkers en de detailhandel tot verzekeraars en financiers – die eis óók stellen en zich niet meer verschuilen achter de rug van de boer en de consument.

Voor de zomer wil minister Schouten van Landbouw een nationale dialoog houden over onze omgang met dieren. Laat dit het centrale onderwerp van die dialoog zijn: hoe zorgen we dat de dieren de centrale plek krijgen in de discussies over de kringlooplandbouw die ze verdienen? <

© 2019 ND | [Algemene voorwaarden](#) | [Privacyverklaring](#)

Gerealiseerd door [Liones](#)